

လူသားချင်း တနောမှုဆိုင်ရာ သတင်းလွှာ

မန်ယနိုင်ငံ

ଆଟ୍ଟେ ୧ | ପତ୍ର ଜୀବନ

ଆଣିଗାନାବୁର୍ଦ୍ଧା:

- ရိုင်ပြည်နယ်တွင် နိုင်တောက် အဖွဲ့များ၊ မှားဒါနီးရုံးနှင့် အသေးကိုလိုပေးခဲ့ ရွှေ့ခြင်းသည် အသက်ကာယ် စောင့်ရောက်ပုံစံပိုင်ရာ ဝန်ဆောင်ရွေ ပေးအပ်သည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကြွေးများသည့် အဟန်အတား ဖြစ်စေခဲ့သည်။
  - ရိုင်ပြည်နယ်တွင် ရွှေ့လျှော့ ဆေးနှင့် မှားနှင့် အရေးပေါ် ကုသာမှု စိုင်ရာ လွှားလေးများ လုပ်လောက်စွာ မရှိပါ။
  - ရိုင်ပြည်နယ်တွင် အကာအကွယ် ပေးရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်ရွှေ့များအား လုပ်လောက်စွာ လက်လမ်းမှတိသုကြောင် လူများဘာအတွက် အန္တရပါယ် ရှိနေသည်။
  - IDP စောင့်နှုန်းတွင် ရောင့် တကိုလိုရေ သနရှင်းရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်နေပြီး အာဟာရ စွဲပြိုးဆိုင်ရာ အောက်ပါယူရပ်ပါး ရုပ်တုနှင့်သေသည်။
  - ရန်ပံ့ပို့ရရှိရန်အတွက် မရောဂါး သည် ကုသာပြည်နယ် ပုံ ကုလိုဏ် ထောက်ပံ့ပေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ အပေါ် ထိနိုက်စေသည်။
  - လူများရေ ၅,၄၀၀ကော်သည် ပို့ဆိုလာ နေပိုင်းနှင့် တိမ်းရောက်သူ စစ်ဆေးများ တွင် နေထိုင်ရေး ဖြစ်သည်။

ဆတ်ရှိးကျ IDP စခန်းမှ ကလေးငယ်များ၊ ရှိခိုင်ပြည့်နယ်။
ခါတ်ပံ့ - IRIN/Longstreath, ၂၀၁၃

ရရှင်ပြည်နယ်တွင် ကူညီထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့များ၏ ရုံးအဆောက်အအိများ
တိုက်ခိုက်ခံရပြီးနောက် အကူအညီပေးအပ်မှ လုပ်ငန်းများ အတွက် ဆိုးရွားစွာ
အဟန်အတားဖြစ်ခဲ့

နေရပ်စွန်း၏ တိမ်းရောင်သူစာန်းများတွင် နေထိုင်သူများ နှင့် ထိနိုက်လွယ်သူများ အပါအဝင် လူဦးရေ သိန်းပေါင်းများစွာတို့သည် ရရှိပြည်နယ်၊ စစ်တွေဖြူရှု ကုလသမဂ္ဂနှင့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၏ အဆောက်အအုံများမတ်လ ၂၆ နှင့် ၂၇ ရက်တို့တွင် တိုက်နိုက်ဖျက်ခဲ့သူ ခံခဲ့ခြင်းနောက် ဆီးရွားသည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ခံစားခဲ့ရသည်။ အဆိုပါတိုက်နိုက်မှုကြောင့် ရုံး ၁၂ရုံး၊ တည်းခိုရာ အဆောက်အအုံ ၁၆ခါ၊ သို့လောင်ရုံ ၅၃ အပါအဝင် ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်း ၇-၉။ နှင့် နိုင်ငံတကာ အန်ဂျိဒါ ၇-၉။ တို့၏ အဆောက်အအုံ ၃၃၃ ထိနိုက်ပျက်စီးခဲ့သည်။ အသုံးအဆောင် အသျိုးလည်း လုပုံခြင်းခံခဲ့ခြင်း ပျက်စီးသုံးရှုံးမှု စုစုပေါင်း၏ခွန်မှန်း တန်ဖိုးမှာ အမေနိကန်ဒေါ်လာ သန်းကော် ဖြစ်သည်။

တိက်နိုင်များကြောင့် နိုင်တာကာ အဖွဲ့အစည်းများမှ ဝန်ထမ်းဦးရေ ၃၀၀ကျော်အား ဖြေစာနေ ယာလို ချွဲ့ပြောင်းခဲ့ရသည်။ တို့နောက်တွင် ဝန်ထမ်းအနည်းငယ် ပြန်လည်သွားရောက်ခဲ့သော်လည်း တင်းမာမှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းကြောင့် အစိုးရအာဏာပိုင်များမှ နိုင်တာကာအဖွဲ့ ဝန်ထမ်းများအပေါ် သွားလာ လှပ်ရှားမှု ဆိုင်ရာ တစ်းကြပ်သော အကန္ဒာအသတ်များကို ထားရှိခဲ့သည်။ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်း တစ်ထောင် ကျော်၏ လုပ်ငန်းများလည်း ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့ရသည်။ ဝန်ထမ်းအများစုမှာ ရရှိပြည့်နယ်မှ ဝန်ထမ်းများ ဖြစ်ပြီး ဒေသခံဂုဏ်၏ ဉိုင်းပောက်မှတ်တိုကြောင့် လုပ်ငန်းခွင့် ပြန်လည်စင်ရောက်ရန် စိုးရိုးလှုပ်ရှိသော်များ ဖြစ်ကြသည်။

တိုက်ခိုက်မှုဖြစ်စဉ်သည် သန်းခေါင်တရင်း ကောက်ယူခါနီးကာလ ရနိုင်ပြည်နယ်၌ တင်းမာမူများ မင့်မားနေခိုန် တွက်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆူပူလုပ်ရှားသူတို့၏ အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်များမှာ နိုင်ငံတကာ အန်ဂျိဒါ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးပါ ရုံးရေးတွင် လွှဲင့်ထုသွားခဲ့သော သာသန္တအလုပ်ကို ဖယ်ရှားခဲ့ရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည့် ကောလဟာလများ၊ အကြောင့် စတင်ဖြစ်ပွားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က စစ်တွေမြှုံတွင် သာသန္တအလုပ် အများအပြားကို သန်းခေါင်တရင်းအား သပိတ်မောက်သည့် သက်တေအဖြစ် လွှဲင့်ထုထားခဲ့ကြသည်။ တိုက်ခိုက်မှုဖြစ်စဉ် ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် နိုင်ငံတော် သမ္မတမှုတော်မှု စုစုပေါင်းစဉ် စဉ်းကာ ကျူးလွှန်သူများကို တရားဥပဒေအရ အရေးယူ နိုင်ရန်၊ လူသားချင်း စာနာမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများအတွက် လုပ်ခြေား အပြည့်အဝရှိရေရန် ကူညီထောက်ပံ့မှ လုပ်ငန်းများ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် စသည်တို့အား နိုင်ငံတော်အထိုးမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးရန် စီစဉ်ခံသည်။

ကိန်းဝက်န်းများ

ရန်ပြည့်နယ်ရှိ IDP ဦးရေ

ଫେବ୍ରିଆରୀ
ତଥା ଜାନୁଆରୀ
ଦଶମିରେ ୧୯୮୦

ଟେଲିଭେନ୍ତର୍ ପାଇଁ ୧୦,୦୦୦

ကချင်ပြည့်နယ်ရှိ IDP ဦးရေ

နေရပ်စွန်း
တိမ်းရှေ့ငွေသူ
စခန်းရှိယှဉ်ရေ ၈၀,၀၀၀

၁၀,၀၀၀

ଫେର୍ବନ୍ଦ୍ରକ୍ଷେତ୍ର
ତିଙ୍ଗଃର୍ଣ୍ଣାବୁ ଆଵାଳ
ଶ୍ରୀରୂ (ଜୀବ
କ୍ଷମିତା)

ရနိုင်ပြည်နယ်ရှိ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့များအား တိုက်ခိုက် စာ-၁

၁၀ အောက်ဆောင်းခိုင် အမြတ်ပါ အောက်ဆိုင်

၁၆၁၂ ၁၆၁၃

ကွပ်ပေးမှုများ မလုပောက ၁၂-၂

အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ မလုပ်လောက် စာ-၃

၆၅ နှင့် တကိုယ်ရေသနနှင့်ရှင်းမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများ စာ-၃

ကန်နှစ်ကော်လာသာ၏ မိတ္ထိလာ နေပြုစန်းဆိုင်ရာ ၃၄

တိက်ဖိုင်ရူများနှင့် သွားလာ
လုပ်ရားမှုဆိုင်ရာ နောက်ဆက်တွဲ
ကန်သတ်မှတ်ကြောင့် ကုလသမဂ္ဂ^၁
နှင့် နိုင်ငံတကာ အစွဲ၊ အစည်း များ၏
နေရပ်စွန်းခွာ တိမ်းရောင်သူများနှင့်
စစ်တွေ ရော်ယာအတွင်းရှိ ကုလို
ထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း အများစု
ရပ်ဆိုင်သွားခဲ့ရသည်။ အရေးပေါ်
ကျိန်းမာရေး စောင့်ရောက် မှ ဆိုင်ရာ
လုပ်ငန်းများ နှင့် အသက်ကယ်
စောင့်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု
များ ကို အစိုးရမှုနေ၍ ကျိန်းမာရေး
ဝန်ကြီးဌာနနှင့် အခြား အစိုးရွှေ့နှင့်
များမှတဆင့် အထူး ကြားဖြတ်အစိုးရည်နှင့် စောင့်ရွက်
ပေးသွားနေ တာဝန်ယူခဲ့သည်။

အနောက်ရွှေ IDP စခန်း၊ ပေါက်တော့၊ ရွှေ့ပြည်နယ်။
ခါတ်ပုံ- OCHA၊ ၂၀၁၃

သို့သော အဆိပါဝန်ဆောင်မှုများမှ မတ်လ ၂၆-၂၇ ဖြစ်စဉ်မတိုင်မိက ရှိခဲ့သော ဝန်ဆောင်မှုများထက် များစွာ လျော့နည်းနေလျက်ရှိသည်။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့မှ အတိုင်းအား နေပါပ်စွန်းဘာတိမ်းရောင်သူ ၁၄၀,၀၀၀ ဦးနှင့် အခြား ထိနိုက်လွယ်သူ အပ်စုများ ကြံ့တွေ့ရသည့် အခက်အခဲများကို စီမံခြောင်း အနိုင်ရှိ အသိပေးတင်ပြခဲ့သည်။ ယခုနှစ်ဆန်းပိုင်းတွင် ရရှိပြည်နယ်မှ တွက်ဘာရန် ညွှန်ကြားခံခဲ့ရသည့် နယ်စည်းမြေား ဆရာဝန်များအဖွဲ့ ၏ အရေးပေါ် အသက်ကယ် လုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ဆောင်ရွက်ခွင့် မရရှိသေးသည့်အတွက်လည်း အခြေအနေမှာ ပိုမို စိနိုင်ဖွေယ်ရှုပြစ်သည်။ စွဲ၌ ပြုးတက်မှုဆိုင်ရာ စီမံချက်များမှာလည်း ဝန်ထမ်းများ လုပ်ငန်းပြန်လည်ဆောင်ရွက်ခွင့် ရပ်ဆိုင်းခံထားရသည့်အတွက် ရပ်တန်လျက်ရှိသည်။

ရနိုင်ပြည့်နယ်မှ နေရာတစ်ခွဲ
တိမ်းရောင်သူများနှင့်
ထိနိုင်လှယ်သူ အပ်စီများ
အတွက် အသက်ကယ်
ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ
အမြန်ဆုံးပြန်လည် စတင်နိုင်ရန်
အရေးတော်း
လိုအပ်လှက်ရှိသည်။

ရွှေလျားဆေးခန်းများနှင့် အရေးပေါ်ကုသမှုဆိုင်ရာ လွှဲပို့ပေးမှုများ နည်းပါး

တိဂုံးနိုင်များ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီးသည့်နောက် နေရပ်စွန်းဘာတိမ်းရောင်သူ ၁၄၀,၀၀၀ ဦးနှင့် ထိနိုင်ကွယ်သူဦးရေ သန်း တစ်ဝါက်ဝါးအတွက် ကျိုးမာရေး ဝန်ဆောင်းပေးအပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ နောင့်နေ့ချိန်း အထူးသဖြင့် အသက်ကယ် အရေးပေါ် ကုသုပ္ပန်ရာ လွှာဗုံများမှ ပိုမိုနောက်နေးလဲသည်။ နေရပ်စွန်းဘာတိမ်းရောင်သူ စခန်းတွင်နေထိုင်ပြီး သွားလာချင့်ခိုင်ရာ ကန်းသတ်မှ တင်းကြပ်စွာ ခံထားရသူများတွေအတွက် ပိုမိုခက်ခဲခဲ့သည်။

လူသားချင်းတာနာမှုဆိုင်ရာ အဲဒွဲ့များမှ ဆောင်ရွက်ပေးသော ကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများအနက် အရေးအကြီးဆုံးလုပ်ငန်းများမှာ နေရပ်စွန်းခွာတိမ်းရောင်သူ စခန်းများ နှင့် စခန်းပြင်ပရှိ ထိနိဂုံးလွယ်သူများထံ ရွှေ၊ လျှေား ဆေးခန်းများနှင့် သွားရောက်ကုသပေါ်များလုပ်ငန်း၊ အရေးပေါ်ကုသမှုဆိုင်ရာ လိုအပ်သူများကို ဒါပိုင်၊ စစ်တွေ မောင်တော့၊ ဘူးသီးတော် ဆေးရုံများသို့ လွှဲပို့ပေးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ကျိုးမာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ တိုက်နိုက်မှုဖြစ်စဉ် ဖြစ်ပွားပြီးနောက် ဝန်ထမ်းအင်အား ထပ်မံပြည့်တော်း၍ ကြြေးစားဆောင်ရွက်ပေးသော်လည်း မတော့ ကျောက်နိုင်းဘွဲ့ အရေးပေါ် ကျိုးမာရေး ဝန်ဆောင်မှု ပဲပူရရှိခဲ့သည် နေရပ်စွန်းခွာတိမ်းရောင်သူ ပို့ရော့ အနည်းငယ်သာ ရှိခဲ့သည်။ နယ်စည်းမြေား ဆရာဝန်များအဲဒွဲ့ လုပ်ငန်းများ မရပ်ဆိုင်းရမိ ကာလတွင် နိုင်ငံတကာ အနိုဒိုများ အနေနှင့် တစ်လုပ်င ပုံမ်းများ အရေးပေါ်ကုသမှုဆိုင်ရာ လွှဲပို့မှု ငွေဝါပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။ ကဗျားကျိုးမာရေးအဲဒွဲ့(WHO)၏ အချက်အလက်များ အာရ မတော့ ၂၆-၂၇ ဖြစ်လည်နောက်ပိုင်းဘွဲ့ အဆိုပါ အရေးပေါ် လွှဲပို့မှု၏ ရရာဂိုင်နှင်းအောက်သာ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှုရသည်။

လူသားချင်းဘဏာမှုဆိုင်ရာ အနွဲများမှ အသက်ကယ် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ အားလုံးကို ချက်ချင်းပြန်လည်စတင်နိုင်ရန် တောင်းဆိုလျက်ရှိသည်။ အဆိုပါ ဝန်ဆောင်မှုများ မရှိကျင့် အသက်ပေါင်းများစွာ ဆုံးရုံးနိုင်ကြောင်း အသိပေါ်သည်။ တရီ့နှင့်တည်းတွင် ကျန်းမာရေး ဝန်ကြီးဌာနအတွက် လုအပ်အား၊ ဆေးပါး၊ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး စသည်ကုသိပ္ပာတောက်ပံ့များကိုလည်း ပံ့ပိုးပေးလျက်ရှိသည်။

အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား အပြည့်အဝ လက်လှမ်းမမီနိုင်

အကာအကွယ် ပေးရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုကို ခံယူဖော်သူ ဦးရေ ၂၀၀ကျော်မှာ လိုအပ်သည့် အထောက်အပံ့များ ဆက်လက်၍ မရရှိတော့ပါ။

အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ အပေါ်မြို့နိုင်ရေသည်။ မတလ ကုန်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော အကြမ်းဖက်မှုကြောင့် နေရပ် စွန်းခွာ တိမ်းရောင်သူ စစ်ရှိ ကလေးငယ် ၁၅,၀၀၀ ဦးအတွက် အထူးလိုအပ်သည့် စိတ်လုမ္မာကျိုးမာရေးဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့ဖော်ပေးမှု အပါ အဝင် အဆိုပါ ဝန်ဆောင်မှုများအား ယာယိ ရပ်ဆိုင်းထားရသည်။

ဘာဆရာ IDP စခန်းမှ မိမိုးကလေးငယ်တစ်ဦး။
ခါတ်ဂု- IRIN/Longstreath ၂၀၁၃

နေရပ်စွန်းခွာ တိမ်းရောင်သူစခန်းတွင် နေထိုင်သူ အမျိုးသမီးများအတွက် ကျိုးမာရေးတော်ရောက်မှု ဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ နှင့် လိုင်အကြမ်းဖက်ခံရသူများအတွက် အထူးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ဆောင်ရွက် ပေးနိုင်ခြင်း မရတော့ပဲ လိုင်အကြမ်းဖက်ခံခဲ့ရသူများ အပါအဝင် အထူးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ခံယူရရှိ နေသူ ၂၀၀ ဦးတို့မှာ ဝန်ဆောင်မှုများ ဆက်လက်၍ မရရှိတော့ပါ။

ကုလသမဂ္ဂနှင့် နိုင်းတော် အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းများ ယာယိမာပ်ဆိုင်းရဲ့ခိုက လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့များသည် လစဉ် အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ ကွင်းဆင်းတော်ကြပ် ကြည့်ရှုမှ ၁၇၀အကြမ်းခန်း ပြုလုပ်ပေးချွိုး ယခုအခါ ဝန်ထမ်းများအတွက် သွားလာလှပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ ကန်သတ်ချက်များကြောင့် အဆိုပါ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းအားလုံးကို ရပ်ဆိုင်းထားရသည်။

နေရပ်စွန်းခွာ တိမ်းရောင်သူစခန်းမှ ရေနှင့်တကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများ

နေရာသီ၏ အပူပိုင်းဆုံးနှီးပါး အချင့်ဖြစ်သည့်အတွက် ပေါက်တော်မြို့နယ်ရှိ နေရပ်စွန်းခွာ တိမ်းရောင်သူများမှာ မတလ အကြမ်းဖက်မှုများ မတိုင်ပိုကပင် ရေပြေတ်လတ်မှုများနှင့် ပြံ့တွေ့ခဲ့ရသည်။ အကြမ်းဖက်မှု ဖြစ်ပွားပြီးနောက် နိုင်းတော်အဖွဲ့ ဝန်ထမ်းများ အပေါ် သွားလာလှပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ ကန်သတ်ချက်များကြောင့် နိုင်းတော်ကြောင်းရွှေ့ခြားအဖွဲ့၊ (ICRC) နှင့် နိုင်းတော် အန်ဂျို့များသည် အထူးအစီအစဉ်များ အသုံးပြုပြီး ပြည့်နယ်အစိုးရ၏ ကျောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအား မှတ်ဆင် ပေါက်တော် မြို့နယ်တွင်းရှိ စစ်များ အတွက် ရေဆက်လက် ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်စေရန် ကူညီပံ့ပိုးခဲ့သည်။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအား သည် ICRC၏ ကူညီထောက်ပံ့မှုနှင့် လူဦးရေ ၃,၇၀၀ တိုးထံ လေ့နှင့် ရေဖြန့်ဖြူးပေးခြင်း လုပ်ငန်းကို လွှာပြောင်းယူခဲ့သည်။ ပေါက်တော်မြို့နယ်တွင်းရှိ အခြားစာန်းများ အတွက်လည်း အနီးအနာရုံး ကျေးဇားမှု တာဆင် ရောတ်စောင်တွင် အသုံးပြုရန် လောင်းစာသီးများ၊ ရေသနားများ ပေးပို့နိုင်ရန်အတွက် စီစဉ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ အဆိုပါအစီအစဉ်များသည် ယာယိနည်းလမ်းများသာ ဖြစ်ပြီး မူလအခြေအနေအတိုင်း ပြန်လည်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ကာလအထိ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့များသည် အခြေအနေကို အနီးကပ် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှု၍ လိုအပ်သည်တို့ကို ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်သည်။

နေရပ်စွန်းခွာ တိမ်းရောင်သူစခန်းရှိ အိမ်သာများမှ အညှစ်အကြေားများ ဖယ်ရှားခြင်းနှင့် စွန်းပစ်ရန်အတွက် သယ်ယူ ပို့ဆောင် ပေးခြင်း လုပ်ငန်းမှာ ဆုံးရွားသည့် အဟန်အတားများ ပြံ့တွေ့နေရသည်။ အိမ်သာများတွင် အညှစ်အကြေားများ ပြည့်လျှော့လျှော့ လာပြီး ဆက်လက်အသုံးမပြနိုင်ခဲ့လျှင် နောက်ဆက်တွဲ ကျိုးမာရေးအွန်ရောယ်များ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် အတွက် အဓိက စုရိမ်ဖွေ့ရာ ပြဿနာတစ်ခု ဖြစ်နေသည်။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးမှု ဌာနတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အတွက် ဝန်ဆောင်ပေးနိုင်မှုစွမ်း အနည်းငယ်သာရှိပြီး နိုင်းတော်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ထိရောက်သည့် အကုအညီ ပုပ္ပါယံနှင့် စွန်းပစ်စက်ရုံး၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုကို ပို့ဆောင်ရွက်လည်း အဆင်သင့်

မဖြစ်သေးပါရိနေသည်။ မိုးရာသီ ရောက်ရှိရန် ပိုမို နီးကပ်လာသည့်နှင့်အမျှ ကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှုအားနည်းသော နေရပ်စွန်းဆာသူ စခန်းများတွင် အညွှန် အကြောင်း စွန်းပစ်မှုပြဿနာများကို ရောင်ရှာနိုင်ရန် အထူးအရေးကြီးသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် နှစ်တစ်နှစ်၏ မိုးရာသီ မတိုင်စီ ယခုကဲ့သို့အချင်းတွင် နေရပ်စွန်းဆာ တိမ်းရောင်သူ စခန်းရှိ အတိုင်းအတွက် အညွှန်အကြောင်းရှင်းလင်းရေး လုပ်ငန်းများကို အရှိန်အဟု့န် တိုးပြု့စွဲဆောင်ရွက်သည်။

အာဟာရထံ ဖြီးမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များရပ်ဆိုင်း

အာဟာရဖွံ့ဖြီးမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ အလျင်အမြန် ပြန်လည်မစတင်နိုင်ပါက အာဟာရချို့တဲ့သူ နှစ်းထားများ မြင့်တက်လာနိုင်ပြီး အာဟာရချို့တဲ့မှုဒ်က လက်ရှိခံစားနေရသူ ကလေးငယ်များမှာလည်း ယခုထက် ပိုမို ဆိုးရွား လာနိုင်သည်။

ကူဗျာတဲ့နှင့် ဖြီးမှုဆိုင်ရာ (WFP) နှင့် လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ ပိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများသည် ရရှိပြည်နယ် တာစိုးရှိ လူပြီးရေ ၃၆၀,၀၀၀ အတွက် လတ္ထုတဲ့နှင့် အပြောင်းလုပ်မှုများ ပေးအပ်သည်။ ငွေးတိုးအနက်မှ ၁၄၀,၀၀၀တိုး တိုးသည် နေရပ်စွန်းဆာ တိမ်းရောင်သူစွဲစွဲ နေရပ်စွန်းတွင် နေထိုင်ကြသူများဖြစ်ပြီး ကူဗျာတဲ့နှင့် မှုများအပေါ် အပြည့်အဝ ပို့ဆိုနေရသူများဖြစ်သည်။ WFP မှ မတ်လအတွက် အထောက်အပံ့များကို မတ်လ ဂျာတွင်ဖြစ်ပွားသော မတည်မင်္ဂလာဖြစ်ပွားများ မတိုင်စီ ပြီးစီးအောင် ပေးအပ်ထားပြီးဖြစ်သည်။ သားခေါင် စာရင်း ကောက်ယူရန်နှင့် သကြံနွဲတော်ကျင်းပေါ်ရန်နှင့် ပြေားလအတွက် အထောက်အပံ့ ထက်ဝက်နီးပါးမှာလည်း မတ်လတွင်းတွင် ကြိုတင်ပေးအပ်ထားပြီးဖြစ်သည်။ အကြမ်းဖက်မှုကြောင့် WFP ၏ သိလောင်ရုံး ရုံး အထောက်အပြုံး လေ့ မော်တော်ယာဉ်များ ဆိုးရွားစွာ တိနိုက်ပျက်စီးခြင်း ဒေသခံ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းရှင်များမှာလည်း လုပ်ခြင်းရေး စိတ်မချက်သောကြောင့် အဓိုက်အပံ့များကို နေရပ်စွန်းဆာ တိမ်းရောင်သူ စခန်းများသို့ ပို့ဆောင်ပေးရန် ဝန်လေးချေကြသည်။ သို့သော် WFP သည် ပြေားလအတွက် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် ကျိုးရှိနေသော အဓိုက်အပံ့များကို ချက်ချင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ရရှိပြည်နယ်အစိုးရမှ စိစဉ်ပေးသော မော်တော်ယာဉ်၊ ယာဉ်မောင်း၊ လောင်စာဆီ၊ လုပ်ခြင်းရေး အတောင့်အရောက် တို့နှင့် မရောက်ရှိသေးသော နေရပ်စွန်းဆာ တိမ်းရောင်သူ စခန်းများတွင် ဆက်လက် ဖြန်ဖြူးမည်ဖြစ်သည်။

အဓိုက်အသောက် အထောက်အပံ့ နောင့်နေားမှု မဖြစ်စေရန် ယာယ်နည်းလမ်းများနှင့် ရောင်ရှာန်းနိုင်ခဲ့သော်လည်း အာဟာရ ဖွံ့ဖြီးမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများမှာ ဆိုးဝါးစွာ တိနိုက်ခဲ့သည်။ ကူဗျာတဲ့နှင့် မှုဆိုင်ရာ ကွဲပဲ့ဆင်းဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းများ နောင့်နေ့ချွဲ့ခြင်းနှင့် လူသားချင်းစာနာမှုအဖွဲ့ ဝန်ထမ်းများအပေါ် သွားလာလှပ်ရှားမှု ဆိုင်ရာ ကန်သတ်ချက်များ သတ်မှတ်ချွဲ့ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် စစ်တွေ့စိုးယာအတွက်ရှိ Outpatient Therapeutic Programme (OTP) ကိုယာထိ ပို့ဆိုင်းဆောင်းပေးရပြီး ပြင်းထန်စွာ အာဟာရ ချို့တဲ့သူ ကလေးငယ် ၃၀၀တိုး တို့ကို တိနိုက်ခဲ့သည်။ အာဟာရဖွံ့ဖြီးမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ အလျင်အမြန် ပြန်လည်မစတင်နိုင်ပါက အာဟာရ ချို့တဲ့သူ ဦးရေ နှစ်းထားများ မြင့်တက်လာနိုင်ပြီး အာဟာရချို့တဲ့မှုဒ်က လက်ရှိခံစားနေရသူ ကလေးငယ်များ မှာလည်း ယခုထက် ပိုမို ဆိုးရွား လာနိုင်သည်။

ကချင်ပြည်နယ်ရှိ ကူဗျာတဲ့နှင့် မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် ရန်ပုံငွေ ထပ်မံ လိုအပ်

ကချင်ပြည်နယ်ရှိ အစိုးရတိမ်းချုပ်မှု ပြင်ပဒေသေားတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေကြသည့် အန်ဂါးအို အဖွဲ့အစည်း အလျင်အမြန် နည်းပါးမှုနှင့် ကြံ့တွေ့နေရသည်။ အဆိုပါအကြမ်းအတည်းကို အလျင်အမြန် မဖြေရှင်နိုင်ပါက နေရပ်စွန်းဆာ တိမ်းရောင်သူများအတွက် အဓိုက်အသောက် ဖြန်ဖြူးမှု အပါအဝင် လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ ပေးအပ်မှု လုပ်ငန်းများ အပေါ် ဆိုးကျိုးများ သက်ရောက်နိုင်သည်။

ကရုက်မြန်မာ လူမှုဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့ ကရုက်မြန်မာအန်ဂါးအို အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ကချင်ပြည်နယ်ရှိ အစိုးရတိမ်းချုပ်မှု ပြင်ပဒေသေား နေရပ်စွန်းဆာ တိမ်းရောင်သူ စခန်း စ-ရှားအား Trocaire ၏ ထောက်ပုံးမှုဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေ ဆက်လက် ရရှိရန်မှာ မရေရှာသောကြောင့် အဆိုပါ စခန်း စ-ရှား နေရပ်စွန်းဆာ တိမ်းရောင်သူ ၂၀,၀၀၀ ကျော်မှာ လာမည့်လ များတွင် အဓိုက်အသောက် ပြတ်လပ်မှု အန္တရာယ်နှင့် ကြံ့တွေ့ဖွဲ့စွဲရရှိသည်။ WFP မှုပြုလတ္ထု ဝင်ရောက် ကူဗျာတဲ့နှင့် ပြီးပေးမည်ဖြစ်ပြီး စခန်းများသို့ သွားရောက်ခွင့် ထပ်မံရရှိပါက မေန့်စွဲနှင့်လများတွင်လည်း ဆက်လက် ကူဗျာတဲ့နှင့် ပြီးပေးမည်ဖြစ်ပြီး စခန်းများသို့ သွားရောက်ခွင့် ထပ်မံရရှိပါက အေးတော်ကြီးအိုအပ်သော ဆီးဆန်းသားပဲ စသည်တို့ကို တော်လတ္ထု ဖြန်ဖြူးထားပေးပြီးဖြစ်သည်။ Trocaire သည် အလျင်အမြန် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့် စ-လာ သို့မဟုတ် ၉-လာ ရန်ပုံငွေ ရရှိနိုင်မည့် စီမံချက်တစ်ခုကို အပြီးသတ် ညိုနိုင်းဆွေးလျက်ရှိသည်။

ရန်ပုံငွေ မဇရရာမှ သည် ကချင်ပြည်နယ်ရှိ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ အပေါ် အကျိုး သက်ရောက်ရာ ရရှိနိုင်သည်။

အနေဖြင့် အမြတ်ဆုံး အကျဉ်းချုပ်မြို့၊ Oxfam ၏
အထောက်အကျဉ်းမှု နှင့် နေပါဒ်နှင့်ဘဏ်မီးရောင်သူ စစ်နှင့်
လုပ်ငန်းရေ ကျရွတ် ဦးထိုအတွက် အသာ
အသောက် အထောက်အပံ့များ ဖြန့်ဖြေးပေးသည်။
လမ်းချေးကြမ်းတမ်းမှု နှင့် လုပ်ခြေးရေ အန္တရာယ်တို့
ကြောင့် ထိုစခန်းများအား နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့များ၏
အသေးဖြတ်ကော် ခရီးစဉ်များတွင်လက်လမ်းမိ
ရောက်ရှိ နိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ ထိုစခန်းများအတွက်
ရန်ပုံငွေမှာ ဖြေားလတွင် ကုန်ဆုံးမည့်ဖြစ်ပြီး၊
ရန်ပုံငွေအသစ်မှာ လာမည့်လများတွင် ထင်မာရှိ
နိုင်ကြောင်းတို့ Oxfam မှ မတ်လတွင် သိရှိခဲ့
ရသည်။

ကချင်ပြည်နယ်၊ လိုင်က IDP စန်းမှ မိခင်နှင့်ကလေးပေါ်။
ခါတ်ပဲ- OCHA၊ ၂၀၁၄

ရန်ပုံငွေ မရရှာမှ သည် နေပိုဒ်န္တာ တိမ်းရောင်သူများအတွက် အရေးကြီးသော ဝန်ဆောင်မှုများကို ထိနိုင် ရန်ပုံငွေ မရရှာမှ သည် ကချင်ပြည့်နယ်ရှိ အဲခြားသောအရေးကြီးသည့် လုသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ အပေါ်တွင်လည်း အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိနိုင်သည်။ နေပိုဒ်န္တာ တိမ်းရောင်သူ ၁၅,၀၀၀ခုနှာအတွက် ယာယိ နေရာထိုင်ခင်းများ ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊ သက်တမ်း ၃-နှစ်ကော်ရှိပြီးဖြစ်သည့် ယာယိနေရာထိုင်ခင်းများ ပြပိုင်ပေးရန် အတွက် ရန်ပုံငွေထပ်မံလိုအပ်သည်။ ကချင်ပြည့်နယ်တရားရှိ နေပိုဒ်န္တာ တိမ်းရောင်သူ စန်းများရှိ ရောင့်တကိုယ်ရော သန့်ရှင်းရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများအား ပြပိုင်ပေးရန် အရေးကြီးလိုအပ်နေပြီး ရန်ပုံငွေထပ်မံမရရှိပါက စတင်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ လိပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများ၊ လူကုန်ကူးမှုဆိုင်ရာ ကာကွယ်တားဆီးရေးနှင့် တောင့်ကြည့်ရေးစာသည်တို့ အပါအဝင် အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအား တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးရန် ရန်ပုံငွေထပ်မံ လိုအပ်သည်။ ကလေးများနှင့် အရွယ်ရောက်စ လူငယ်များ၏ ပညာရေးအတွက် မရှိဖြစ် လိုအပ်သည့် တိုးတက်မှုများ ရှိရန်နှင့် အသက်မွေးဝေးကျောင်းမှု အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုတိုးတက်လာရောန် တို့အတွက် ရန်ပုံငွေထပ်မံရရှိပါက ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဟုတ်ပါ။

မိတ္ထီလာရှိ နေပ်စွန့်ဆာ တိမ်းရောင်သူများအတွက် ရန်ပံ့ပွဲ ထပ်မံလိုအပ်

ଶିଳ୍ପୀଙ୍କାରୁ ପାଇଁ ଏହାତୁମ୍ଭିନ୍ଦି
ଲୁହାରୁ ଖଣ୍ଡରୁ ତଥାରୁ ଖଣ୍ଡରୁ
ଗୁର୍ବିତାରୁ ଖଣ୍ଡରୁ ଲାଭରୁ ଖଣ୍ଡରୁ
ରାତିରୁ ଖଣ୍ଡରୁ ଲୋହରୁ ଖଣ୍ଡରୁ
ଲୋହରୁ ଖଣ୍ଡରୁ

လွန်ခဲ့သောတစ်နှစ်၊ မတ်လ ၂၀ ၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် လုပ်အသိင်းအရိုင်းကြား အကြမ်းဖက်မှုများ မွန်လေးတိုင်း ဒေသကြီး၊ မိဇ္ဈိုလာမြို့တွင် ဖြစ်ပွားခြုံး အရိုင်အဟုန်မြင်းမားခဲ့ကာ အော်မြို့များသို့ကူးစက်ခဲ့သည်။ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ မြို့နယ် ၁၅၂၆နယ်တွင် ၄၃လီး သေဆုံးခြုံး ဧပြီး အက်ရာရဲခဲ့သည်။ အဆောက်အအုံ ၁,၃၅၅လုံး ပုဂ္ဂက်စီးခဲ့သည်။ ထိနိုက်ဆုံးရုံး၏ အမြင်းမားဆုံးဖြစ်သည့် မိဇ္ဈိုလာမြို့တွင် လူဦးရေ ၁၂,၀၀၀ ဦးတို့မှာ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားပြီးနောက် နေရပ်စွန်းခွာ တိမ်းရောင်ခဲ့ရသည်။ တစ်နှစ်ကျပ်ကြာပြီးသည့်အခါ နေရပ်စွန်းခွာ တိမ်းရောင်သူအများစုတို့မှာ နေအိမ်များသို့သော်လည်းကောင်း ပြန်လည် နေရာချထားပေးသည့် နေရာများသို့သော်လည်းကောင်း ပြန်လည်ရောက်ရှုနေထိုင်လျက်ရှိသည်။ သို့သော် နေရပ်စွန်းခွာ တိမ်းရောင်သူ ၅,၄၀၀ ဦးတို့မှာ စခန်း ၅၉တွင် ဆက်လက်နေထိုင်ရလျက်ရှိပြီး ပြန်လည်နေရာချထားပေးမှ အစီအစဉ်များ ကို တော်ဆိုင်းနေရပ်ဖြစ်သည်။

ထစ်မံသိရှိလုပ်ငါး ဆက်ခွဲယူနစ်

- အီးလာ မေ့မြတ်ပစ်ငါး၊ လူသားချင်းတနာမှုဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုများကို လျော့ချွဲရသည်။ ယခုအခါ Save the Children အဖွဲ့နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကြော်ခြေနှင့်အသင်း တို့မှာသာ ကူညီ ထောက်ပံ့မှုများ ပေးအပ်လျက်ရှိသည်။ စခန်းများရှိ နေရပ်စွန်းခွာ တိမ်းရောင်သူများမှာ ဆိုးဇားဇွာ ခံစားရလျက်ရှိပြီး လုံလောက်သော ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများသို့ လက်လှမ်းမဖို့ပဲရှိနေသည်။ စခန်းသို့ ဆရာဝန်များ ပုံမှန် လာရောက်ခြင်း မရှိပဲ ဆေးဝါးများလည်း အဂုံအလောက်မရှိပါ။ တကိုယ်ရည်သန်းရှင်းမှ အားနည်းပြီး နွေရာသီ ကာလဖြစ်သည့်အတွက် စခန်းများတွင် သောက်သုံးရေ ပြတ်တောက်မှုများလည်းရှိနေသည်။ ဖြောက်နှင့် အထိ အစားအသောက် ဖြန့်ဖြူးထားပေးသော်လည်း တို့နောက်တွင် အစားအသောက် ထောက်ပံ့မှ ဆက်လက် ရရှိရန် မရေရာပဲဖြစ်နေသည်။ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ စိုးရိုးမှုများ ရှိနေပြီး အသက်မွေးဝမ်းကော်မှုဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများလည်း နည်းပါးလျက်ရှိသည်။ မိတ္တိလာမှ နေရပ်စွန်းခွာ တိမ်းရောင်သူများမှာ စခန်းများတွင် လာမည့်လများ၏ ဆက်လက် နေထိုင်ရဖွယ်ရာ ရှိသည့်အတွက် ရန်ပုံငွေထပ်မံရရှိရန် အရေးတော်း လိုအပ်လျက် ရှိသည်။
- ဒိယာ ပိုဂမ်း၊ ပြန်တွေးရေးအရာရှိ၊ peronp@un.org ၁၂၃၀၁၉၉၈၇၅၆၇
- OCHA လူသားချင်း တနာမှုဆိုင်ရာ သတင်းကွားများကို www.reliefweb.int တွင်လည်း ရယူနိုင်ပါသည်။